

Seat No. : _____

NJ-129

November-2025

B.A., Sem.-V (Minor)**DSC-M-STA-355 : Statistics****(Discrete Probability Distribution and Sampling Techniques)****(NEP)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચનાઓ : (1) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(2) સાદુ ગણનચંત્ર વાપરવાની છૂટ છે.

1. (A) ગાણિતીય અપેક્ષાના ગુણધર્મો જણાવો. 5
1. (B) એક ચદચ્છ ચલ x નું સંભાવના વિધેય નીચે પ્રમાણે છે : 5

x_i	0	1	2	3	4
$p(x_i)$	1/10	p	3/10	p	1/10

આ ઉપરથી p અને $E(2x + 5)$ શોધો.**અથવા**

1. (A) ગાણિતીય અપેક્ષા એટલે શું ? સમજાવો. 5
1. (B) જો x અને y નિરપેક્ષ યાદચ્છિક ચલો હોય અને $E(x) = 2.8$, $E(y) = 5.3$, $V(x) = 18.6$, $V(y) = 41.3$ તો નીચેનાની ગણતરી કરો : 5
(i) $E(2x + 3y)$
(ii) $V(3x - 2y)$
(iii) $V(7x + 5y + 11)$

2. (A) દ્વિપદી વિતરણના ગુણધર્મો જણાવો. 5
2. (B) ચાર સિક્કા એક સાથે ઉછાળવામાં આવે તો 5
(i) બે છાપ
(ii) ઓછામાં ઓછી બે છાપ આવે તેની સંભાવના શોધો.

અથવા

2. (A) પોઈસન વિતરણના ગુણધર્મો જણાવો. 5
2. (B) નીચેની માહિતી ઉપરથી પોઈસન વિતરણનું અન્વાયોજન કરો : 5

x	0	1	2	3	4
F	110	65	21	3	1

 $[-0.6 = 0.5488]$

3. (A) ઋણ દ્વિપદી વિતરણના ગુણધર્મો જણાવો. 5
3. (B) કોઈ વ્યક્તિ અનભિનત સિક્કાને સતત ઉછાળે છે. 10મા પ્રયત્ને 4 વખત છાપ મળે તેની સંભાવના શોધો. ચોથી વાર છાપ મળે તે પહેલાં મળેલ કાંટાની સંખ્ય માટે મધ્યક અને વિચરણ શોધો. 5
- અથવા**
3. (A) ગુણોત્તર વિતરણના ગુણધર્મો અને ઉપયોગો જણાવો. 5
3. (B) એક જથ્થામાં સફરજન ખાટું હોવાની સંભાવના $3/4$ છે. એક વ્યક્તિને પાંચમું સફરજન તપાસતી વખતે પ્રથમ વખત મીઠું સફરજન મળે તેની સંભાવના શોધો. 5
4. (A) સારા નિદર્શના લક્ષણો જણાવો. 5
4. (B) 4 કદની સમષ્ટિ Y_i ના અવલોકનો 2, 8, 5 અને 9 છે. આ સમષ્ટિમાંથી કોઈ અવલોકનનું પુનરાવર્તન ન થાય તે રીતે 2 કદના નિદર્શો લઈ સાબિત કરો કે $E(\bar{y}) = \bar{y}$ એટલે કે નિદર્શ મધ્યકોનો મધ્યક સમષ્ટિ મધ્યક જેટલોજ હોય છે. 5
- અથવા**
4. (A) સ્તરિત યાદચ્છિક નિદર્શના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો. 5
4. (B) સમષ્ટિ તપાસ અને નિદર્શ તપાસ વચ્ચેનો તફાવત લખો. 5
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ દસ) 10
- (1) ગાણિતીય અપેક્ષાનો ઉપયોગ જણાવો.
- (2) અસતત યાદચ્છિક ચલનું એક ઉદાહરણ આપો.
- (3) એક માહિતી માટે $V(x) = 5$ છે તો $V(2x - 10)$ શોધો.
- (4) દ્વિપદી વિતરણના પ્રાયલો જણાવો.
- (5) સતત યાદચ્છિક ચલનાં બે ઉદાહરણ આપો.
- (6) જો દ્વિપદી વિતરણમાં $P < \frac{1}{2}$ હોય, તો વિષમતાનો પ્રકાર જણાવો.
- (7) ગુણોત્તર વિતરણનો ઉપયોગ જણાવો.
- (8) એક ગુણોત્તર વિતરણ માટે મધ્યક = 5 અને વિચરણ = 30 છે, તો તેના પ્રાયલો શોધો.
- (9) ઋણ દ્વિપદી સંભાવના વિતરણ ગુણોત્તર વિતરણ ક્યારે બને ?
- (10) સમષ્ટિ એટલે શું ?
- (11) નિદર્શ એટલે શું ?
- (12) જો $Y_i = 8, 5, 3, 4$ અને 10 હોય તો સમષ્ટિ મધ્યક શોધો.

NJ-129

November-2025

B.A., Sem.-V (Minor)**DSC-M-STA-355 : Statistics****(Discrete Probability Distribution and Sampling Techniques)
(NEP)****Time : 2 Hours]****[Max. Marks : 50**

- Instructions :** (1) Figures to the right indicate marks.
(2) Simple calculator is allowed.

1. (A) State properties of Mathematical Expectation. **5**
1. (B) The probability distribution of a random variable x is as follow : **5**

x_i	0	1	2	3	4
$p(x_i)$	1/10	p	3/10	p	1/10

Find the value of p and $E(2x + 5)$ **OR**

1. (A) Define mathematical expectation. **5**
1. (B) x and y are two independent variables,
 $E(x) = 2.8, E(y) = 5.3, V(x) = 18.6, V(y) = 41.3$, Compute. **5**
(i) $E(2x + 3y)$
(ii) $V(3x - 2y)$
(iii) $V(7x + 5y + 11)$
2. (A) State the properties of Binomial distribution. **5**
2. (B) Four coins are tossed simultaneously, find the probabilities of **5**
(i) 2 heads
(ii) At least 2 heads

OR

2. (A) State the properties of Poisson distribution. **5**
2. (B) Fit a Poisson distribution to the following data : **5**

x	0	1	2	3	4
F	110	65	21	3	1

 $[-e^{-0.6} = 0.5488]$

3. (A) State properties of Negative Binomial distribution. 5
3. (B) A person tosses an unbiased coin continuously. Find the probability of getting 4th head at the 10th trial. Also find mean and variance for the number to tail before getting the 4th head. 5

OR

3. (A) State the properties and uses of geometric distribution. 5
3. (B) The probability that an apple is sour in a lot is $\frac{3}{4}$. Find the probability that a person gets first sweet apple when fifth apple is tested. 5

4. (A) State characteristics of good sample. 5
4. (B) 2, 8, 5 and 9 are the values of Y_i for the population of size 4. For the simple random samples of size 2 without replacement, verify the $E(\bar{y}) = \bar{y}$ i.e. mean of sample means is equal to the population mean. 5

OR

4. (A) State advantages and limitations of stratified sampling. 5
4. (B) Write difference between population study and sample study. 5

5. Answer the following questions : (any **ten**) 10

- (1) State use of mathematical expectation.
- (2) Give one example of discrete random variable.
- (3) For a data $V(x) = 5$ then find $V(2x - 10)$.
- (4) State Parameters of Binomial distribution.
- (5) Give two examples of continuous random variable.
- (6) In binomial distribution if $P < \frac{1}{2}$, state its skewness.
- (7) State use of Geometric distribution.
- (8) For geometric distribution mean = 5 and variance = 30, find its Parameters.
- (9) When does the negative binomial distribution becomes geometric distribution ?
- (10) What is Population ?
- (11) What is sample ?
- (12) If $Y_i = 8, 5, 3, 4$ and 10. then find population mean.